



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-91-59, тел./факс: 255-92-21

*До реєстр. № 4358-1, н.д.У. н.д.У. Заблоцький М.Б.
та ін., № 4358-2, н.д.У. Шинкаренко І.А.,
№ 4358-3, н.д.У. Галайчук В.С.*

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проекти Законів про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну (р. № 4358-1), поданий народними депутатами України Заблоцьким М.Б., Петруняком Є.В., Ковальовим О.І.; про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну (р. № 4358-2), поданий народним депутатом України Шинкаренко І.А.; про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну, тютюнових виробів, електронних сигарет та трав'яних виробів для куріння (р. № 4358-3), поданий народним депутатом України Галайчуком В.С.

За дорученням заступника Голови Верховної Ради України Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування на засіданні 02 грудня 2020 року (протокол № 52) розглянув законопроекти:

реєстр. № 4358-1, поданий народними депутатами України Заблоцьким М.Б., Петруняком Є.В., Ковальовим О.І.;

реєстр. № 4358-2, поданий народним депутатом України Шинкаренко І.А.;

реєстр. № 4358-3, поданий народним депутатом України Галайчуком В.С.

Вищевказані законопроекти є альтернативними до проекту Закону про внесення змін до деяких законів України щодо охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну, реєстр. № 4358, розробленого та внесеного народними депутатами України - членами Комітету відповідно до вимог частини другої статті 110 Регламенту Верховної Ради України на виконання рішення Комітету (*протокол № 35 від 03 червня 2020 року*), ухваленого за результатами розгляду законопроектів про внесення змін до деяких законів України щодо

охорони здоров'я населення від шкідливого впливу тютюну реєстр. №№ 2813, 2813-1, 2813-2, 2813-3, 2813-4, які Комітетом рекомендовано відхилити.

На відміну від основного законопроекту реєстр. № 4358, яким пропонується імплементувати в національне законодавство положення Директиви Європейського парламенту і Ради 2014/40/ЄС від 03 квітня 2014 р. (далі – Директива 2014/40) щодо захисту населення від шкідливого впливу на здоров'я людини тютюнових виробів та їх заміників, а також продовжити імплементування положень Рамкової конвенції ВООЗ з контролю над тютюном (РКТБ) шляхом внесення відповідних змін та доповнень до Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення», альтернативні законопроекти пропонують імплементувати у національне законодавство у сфері боротьби з тютюном положення Директиви 2014/40/ЄС шляхом внесення відповідних змін, що стосуються регулювання у сфері виробництва, обігу, заборони реклами, спонсорства тютюнових виробів, електронних сигарет і трав'яних виробів для куріння до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального», у тому числі це стосується й медичних попереджень.

Окремі положення альтернативних законопроектів передбачають значно нижчі, ніж встановлені чинним законодавством, норми захисту населення від шкоди тютюну та не містять заходів захисту від електронних пристроїв для вживання тютюну, зокрема передбачають:

1) можливість відведення у закладах ресторанного господарства 50% площі для куріння електронних сигарет та бездимних тютюнових виробів, що суперечить Рішенню 22, восьмої конференції Сторін РКБТ ВООЗ, які є невід'ємною частиною РКБТ (*статтею 13 Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» передбачено повну заборону куріння електронних сигарет у таких закладах*);

2) зменшення розміру медичного попередження до 30% від площі упаковки та ліквідацію комбінованого попередження з графічним зображенням для інших тютюнових виробів для куріння, ніж сигарети, тютюн для самокруток та тютюн для кальяну (*чинне законодавство передбачає текстове та комбіноване медичне попередження 50% площі, зокрема це розповсюджується й на сигарилі, що потрапляють до категорії «інших тютюнових виробів для куріння»*).

Внесення вимог щодо медичних попереджень авторами альтернативних законопроектів до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» без внесення відповідних змін аналогічного характеру до Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» може призвести до виникнення колізії в законодавстві та неоднозначності у застосуванні.

Крім того, на відміну від основного законопроекту, альтернативними законопроектами передбачено можливість продажу деяких груп тютюнових виробів та рідин до електронних сигарет з характерним смаком та/або ароматом,

що суперечить статті 9 РКБТ ВООЗ та Керівним принципам її реалізації, оскільки створює преференцій для виробників окремих тютюнових виробів та рідин для електронних сигарет.

Жоден з альтернативних законопроектів, на відміну від основного, не містить вимог щодо:

ліквідації рекламної викладки тютюнових виробів у місцях продажу *(збереження такої форми реклами тютюнових виробів суперечить Керівним принципам щодо втілення Статті РКБТ ВООЗ, пунктом 13 яких передбачено: «Для забезпечення такого стану, при якому в пунктах продажу тютюнових виробів не буде жодних елементів, що стимулюють продажі, Сторони повинні повністю заборонити будь-яке зображення та видимість тютюнових виробів в пунктах продажів, включаючи постійні пункти (підприємства) роздрібною торгівлі та вуличних торговців. Дозволяється лише перелік виробів та цін на них у текстовому форматі та без будь-яких стимулюючих продажі елементів»);*

повної заборони реклами тютюнових виробів та електронних сигарет в Інтернеті;

електронних пристроїв для забезпечення куріння тютюну (ТВЕН), які можуть бути містком для початку куріння, що суперечить рішенню 22 восьмої конференції Сторін РКБТ ВООЗ, та заборони їх реклами;

заборони реклами, спонсорства пристроїв для забезпечення куріння тютюнових виробів;

пропозицій щодо запровадження заходів зменшення фізичної доступності тютюнових виробів шляхом підвищення віку для осіб, яким дозволена реалізація (продаж) тютюнових виробів, електронних сигарет й інших виробів для куріння з 18 до 21 року.

Слід також зазначити, що у законопроектах реєстр. №№ 4358-1 та 4358-3 визначення терміну «новітній тютюновий виріб» не відповідає визначенню цього терміну, наведеному у Директиві 2014/40, оскільки поширюється лише на тютюнові вироби, введені в обіг після 1 липня 2021 року. Натомість у Директиві 2014/40 цей термін застосовується для тютюнових виробів, що введені в обіг після 19 травня 2014 року.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило низку зауважень до законопроектів р. №№ 4358-1, 4358-2, 4358-3. Зокрема, для законопроектів р. №№ 4358-1 та 4358-2 Головне управління вважає необґрунтованим продовження негативної практики врегулювання у Законі України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» питань, які за своїм змістом належать до предмету регулювання Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення». Також, у законопроекті р. № 4358-3 Головне управління не може підтримати зміни до Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення», якими визначаються організаційно-технічні аспекти виробництва та обігу тютюнових виробів, оскільки ці питання виходять за межі предмету регулювання вказаного Закону.

З огляду на зазначене та беручи до уваги ухвалене Комітетом рішення щодо підтримки основного законопроекту реєстр. № 4358 (протокол № 50 від

04.11.2020 р.), Комітет Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування ухвалив рішення:

1) рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду у першому читанні відхилити проекти законів:

реєстр. № 4358-1, поданий народними депутатами України
Заблоцьким М.Б., Петруняком Є.В., Ковальовим О.І.;

реєстр. № 4358-2, поданий народним депутатом України
Шинкаренком І.А.;

реєстр. № 4358-3, поданий народним депутатом України Галайчуком В.С.;

2) забезпечити розгляд законопроектів реєстр. №№ 4358-1, 4358-2, 4358-3 на пленарному засіданні Верховної Ради України одночасно з основним законопроектом реєстр. № 4358 як це передбачено частиною четвертою статті 110 Регламенту Верховної Ради України.

Співдоповідачем із зазначеного питання при розгляді його на пленарному засіданні Верховної Ради України пропонується визначити народного депутата України - члена Комітету Булах Ладу Валентинівну.

Голова Комітету

М.Б. Радуцький